

OPPRØR

Nummer 5

Årgang 3

juni 1991

Bruk 25.september!

Dette er en oppfordring fra landsstyret i AKP. 25.september bør bli høydepunktet i en aksjonsuke til høsten. Omringing av Stortinget må stå sentralt. Det må bli aksjoner flest mulig plasser over hele landet. Stor innsats er et nødvendig vilkår for å gjøre en seier i kampen mot EØS-avtalen og EF mulig. Det forutsetter gjennomslag for parolen om Folkeavstemning om EØS-avtalen.

Kjønnsmotsigelser og kvinneperspektiv

nytt. «Mannen som monster, kvinnen som avvik» er en farlig tankegang. De beste organisasjonene (som AKP) prøver å kompensere for kvinnes «handicap» med kvoteringsregler o.l. Men et virkelig revolusjonært svar burde vel være å forandre monsteret, i stedet for å prøve å gi kvinnene kompensasjon for at politikken og organisasjonen ikke er laga for dem?

Oppror har snakket med kvinner og menn i AKP om deres vurdering av situasjonen.

SE SIDE 6 OG 7

Hvorfor ikke spørre Gyda Glup?

avtale er «fritt» og «sjølstendig» i forhold til EF, men «velger» å vedta EFs forordninger ordrett som sine egne lover.

Dette diskuteres av studietvalgets nye medarbeider, Gyda Glup, på baksida av dette nummer. Hun svarer på spørsmål fra leseren, uansett hva det måtte dreie seg om. Hennes kunnskapsområde er ubegrenset! Så nøl ikke hvis du trenger råd og vink, Gyda Glup er parat!

SE BAKSIDA

Organiser ungdommen

ar nå. Ingolf Sundfor (bildet) som nå er leder i Oslo RU, har ledet dette arbeidet fra starten. Mange av fremtidens ledere begynte sin «karriere» i ungdomsskolelaget. En god del av dem har nå gått over i gymnas.

Oppror har snakket med tre RÙere, som også kommer med tips til AKP om hvordan de kan komme i kontakt med ungdomsmiljøer.

SE SIDE 3

Rød Ungdom har jobbet med å organisere ungdomsskole-elever i seks

«Ny verdensorden - økt uorden» er temaet for årets sommerleir 6. til 11.juli. Stedet er Nærnes, en idyllisk perle rett utenfor Oslo.

SOMMERLEIR 1991
PÅ NÆRSNES 6.-11. JULI

Lørdag ettermiddag innleder den revolusjonære marxisten, Dan Nabudere. Søndag innleder Pål Steigan om miljøkamp i et revolusjonært perspektiv, og Siri Jensen innleder om kvinnekampens rolle og muligheter. Mandag blir det oppfølging av hovedinnledningene i grupper. Om kvelden feirer vi Eritrea med eritreisk kultur og paneldebatt med representanter for frigjøringsorganisasjonene. Tirsdag er seminar dag. Onsdag settes AKP under debatt med innledninger av Kjersti Ericsson, Astrid Holm og en representant fra Rød Ungdom. Onsdagen avsluttes med kulturmonstring og dans til Kandelabrene. Alt i alt en spennende uke med politikk, sosialt samvær, sol og sommer ved Oslofjorden

Meld deg på til Sommerleirkontoret, tlf: 02-38 42 50, eller send inn slippen som du finner i Klassekampen.

Kollektiv jobbing sikret RV-lister

– Folk har gjort en kjempejobb! De siste RV-listene ble levert bare 7 minutter før fristen gikk ut, sier leder i Rød Valgallianse, Aksel Nærstad.

RV-lederen er imponert over innsatsen i RV-leiren, og understreker sammenhengen mellom der vi har fått til mange RV-lister og der AKP og RV er godt organisert. Mange kamerater har jobbet hardt, men fortsatt er det sånn at kollektiv jobbing og organisering er det eneste som kan sikre sånne løft.

– Dette peker framover og viser at vi har krefter til å få til en bra valgkamp, sier han. Flere steder er ungdom svært synlige på listene. Enkelte steder har medlemmer

Aksel Nærstad er stadig optimist. Med listestillinga bak seg ser han gode muligheter for en bra valgkamp. (Foto: Eli Skorpen)

av Sosialistisk Ungdom stilt opp på RV-lista og vil jobbe for RV i valgkampen. Det er flott!

– Hvordan tenker RV-lederen seg at opturen skal fortsette?

– Vi har et bra grunnlag å drive valgkamp på: Et bra program og dyktige folk. Nå som listene er klare, må RV ut på gata og valgkampinnspurten planlegges. Listejobbinga viste at yngre krefter vil være med - når de bli spurt. Trekk dem med i planlegginga helt fra starten, diskuter politikk og lag aksjoner. Når det gjelder «de gamle», så må de også diskuteres med. Lag avtaler om så og så mange stands, løpesedler i så og så mange postkasser osv.

– Sammen skal vi få til dette, sier en optimistisk RV-leder som understreker at han ikke vil ha på trykk at det er slit-somt å gå på vannet - (selv om det er opp-løftende!).

ERIK NESS

SIDE 4 OG 5

OPPRØR

Månedssavis utgitt av AKP og RV
I redaksjonen:
Erik Ness
(redaktør og ansvarlig utgiver)
Birger Thurn-Paulsen
(redaksjonssekretær)
og Tor Otto Tollefsen.
Redigering/layout:
Katrine Malmo

PARTI-SEKRETÆREN

Ta grep om arbeidet med Klassekampen!

Jeg har skrevet tidligere i denne spalta om å spille piano og å ta et fast grep. Jeg veit det ofte er lettere sagt enn gjort, men samtidig er det jo f.eks. mye lettere enn å sykle på vannet...

Når dette leses er RV-listene levert og forberedelsene til valgkampen i gang. Vi har en stor jobb foran oss fram til 9. september. (Og hele tida ruller EF-togget...) Men samtidig er det ei oppgave som ikke må glippe - nemlig den store KK-satsinga!

Vi strides om mye i AKP for tida, men en ting vi i allefall kan samles om er jobbinga for å sikre framtida til KK. Avisa er et resultat av mye hardt arbeid gjennom mange år, vi har dratt oss sjøl etter håret og klart det umulige. Nå trenger avisa å øke opplaget for å overleve i en hard avis-verden og den revolusjonære bevegelsen trenger som aldri før et talerør og en organisator. Men tempoet i kampanja for å skaffe kommandittister og medlemmer av KKs venner er for treigt. «Nye KK» skal lanseres i oktober, det betyr at vi ikke kan vente til etter valget med å sikre økonomien. Altså - kjære distrikts- og lagsstyrer, ta et grep om å sikre målsettingene. Få sendt inn navn på kommandittister og KK-venner før sommerferien, så er henda litt friere til valgkampen.

Ellers er jo nettopp valgkampen ei utmerka anledning til å skaffe flere venner og ikke minst abonnenter - KK er ei uunnværlig avis for alle RV-velgere!

Til slutt ei anbefaling: Sett av uka 6 - 11 juli til å dra på leir - bli med på diskusjonene om ny verdensorden, om revolusjonært perspektiv på miljøkampen, om kvinnekampens rolle og muligheter, om hva slags parti vi trenger for 90-åra.

GOD SOMMER!

GUDRUN HØVERSTAD

Vedtak om partidiskusjonen

LANDSSTYRET har gått inn for at diskusjonen om partiets framtid skal gå fram til landsmøte høsten 1992. I landsstyrets vedtak heter det bl.a.:

«Uenighetene i partiet idag er en blanding av djup reell politisk uenighet og ulike syn og innfallsvinkler som skyldes at vi har forskjellig ståsted i kampen, og erfaring fra ulike deler av virkeligheten. Det er ikke helt klart hva som er hva. Partiet har dessuten behov for å utvikle og fornye strategien og politikken sin på en rekke områder.»

«Vi trenger en diskusjon om partiets strategi, politikk og organisasjon som videreutvikler partiets linje på disse områdene og klargjør politiske uenigheter. Vi trenger en diskusjon der medlemmene er aktive deltakere, ikke publikum.»

Samtidig la landstyret vekt på at dette ikke måtte bli en utflytende diskusjon om alt på en gang. Debatten må ta for seg viktige stridsspørsmål; den bør om mulig legges opp med klare etapper, den må avklare hva som skiller et revolusjonært parti fra et reformistisk og

ta stilling til ulike syn på partiets kurs framover.

Landsstyret ønsker å kombinere felles avklaring av sentrale spørsmål med en diskusjon der medlemmene ikke bare får ta stilling til ferdige alternativer, men sjøl formulere spørsmåla med egne ord utfra sine egne erfaringer. Slik at ikke bare noen få problemstillinger er gyldige i debatten, fordi de er formulert i «partispråket». Slik at det skal være mulig for kvinner og arbeidere å legge premisser for debatten.

Vi ønsker også at diskusjonen knyttes til praksisen vår i klassekampen, slik at den ikke bidrar til å gjøre oss til et mer internt parti.

Dette er en svær utfordring. I dag er partiets kultur og diskusjonsstil det viktigste hinderet for å få det til. Slik det fungerer nå styrkes bare fløydannelsen, og medlemmene gjøres til statister. Mange opplever at debatten overhode ikke angår dem. Utprøving av nye standpunkter blir vanskelig i et klima som krever at folk raskt tar klar stilling. Vi trenger rom for det uferdige.

Derfor la landsstyret stor vekt på

LEDER

metodene i diskusjonen. F.eks. bør valg av innledere til ulike møter ta sikte på å la nye folk komme til orde/være viktige (jenter, arbeidere, ungdom) på sine egne premisser og å bryte med faste fløyer. Laga må være basis for diskusjonene og andre typer møter må støtte opp om dem. Samtidig trengs egne møter for kvinner på lags og distriktsnivå og egen møter for arbeidere. Studieopplegg må knytte teori sam-

men med folks egne erfaringer.

I Landsstyrets vedtak heter det videre: «En slik diskusjon har større sjanse til å lykkes dersom kvinnene tar ledelsen. Det er flere grunner til dette:

I kvinneperspektivet ligger muligheten til bryte opp stivna, patriarkalske og konservative elementer i den revolusjonære tradisjonen og skape fornyelse.

Kvinnene har ikke ei «ferdig linje» og har behov for en åpen diskusjon for å prøve ut prosjektet sitt.

Kvinneperspektivet har forbindelseslinjer til alle deler av partiets politikk, og kan dermed virke samlen- de.»

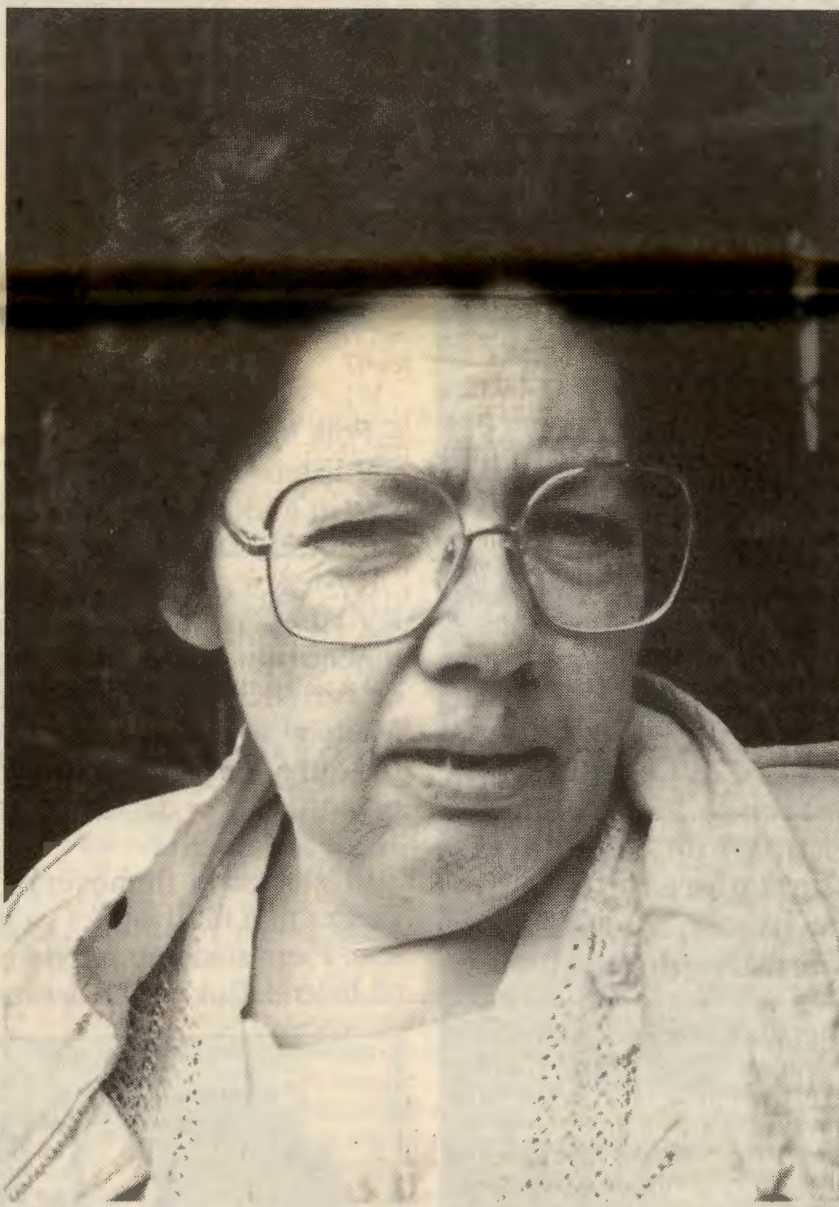
Opplegget av en slik diskusjon er ikke et teknisk spørsmål men en del av arbeidet med å skape et parti som forener sterk ledelse med medlemmenes egne erfaringer: Å finne svar på hvordan partiet kan ha en ledelse uten at den leder «på vegne av.» Og hvordan kvinner og arbeidere kan legge premisser for sosialismen.

SIRI JENSEN

Profil

Grethe har en bakgrunn i forhold til partiet som ikke er av de mest vanlige. Hun var nemlig medlem i 4-5 år rundt slutten av 70-tallet, var borte noen år - ikke på grunn av politisk uenighet - og meldte seg for ikke lenge siden inn igjen. Nå jobber hun deltid i Gøteborggata. Forøvrig er hun Oslo-jente, fra et arbeiderklassehjem, med politisk aktive foreldre. Hun opplevde det slik at det var politikk i huset hele veien. Grethes utvikling mot AKP var en konsekvent vandring mot venstre. Hun starta i Framfylkingen og flytta opp i AUF, men så begynte hun å stemme SF, deretter RV, for så å bli medlem av AKP. Grethe understreker at det var andre grunner enn politiske som gjorde at hun måtte ta seg en pause fra partiet. Derfor har hun også hele tida så godt som mulig holdt seg i nærheten og fulgt med. Hun hadde med seg gode erfaringer fra den første tida som medlem, men det skal vi høre mer om. Først lurar vi på hvordan hun ser på partiet nå?

- Jeg synes det er blitt ganske utflytende. Det ser ut som medlemmene gjør det som passer dem. Da partidebatten starta lurte jeg på hvilken vei det ville gå, men fant ut at jeg ville være med på diskusjonen og meldte meg altså inn igjen. Samtidig som jeg ser at RV er viktig, ønsker jeg meg et kommunistisk parti som er et aktivistparti. Nå syns vi altfor

Grethe Andersen, medlem i AKP

Kollektiv ressurs!

lite, det ringer til og med folk til partikontoret og lurar på om vi fortsatt eksisterer. Når det gjelder partidebatten videre, så er jeg jo redd for at partiet skal sprekke, og det mener jeg vi ikke har råd til med et så lite parti. En annen ting ved debatten er at den går for høyt. Det er godt skolete, utdanna og skriveføre folk som dominerer, og det går over hodet på mange. Personlig har jeg be-

hov for å fordøye ting etter diskusjoner, og det var lettere før, slik avdelinga fungerte.

- Ja, hvilke erfaringer har du fra lagsarbeidet tidligere?

- Gode erfaringer. Innafor laget hadde folk nesten daglig kontakt, noe som tjente både til å følge opp diskusjoner og til å vise omsorg for hverandre. Alt det gjorde at du syntes allikevel, sjøl om du hadde avvi-

kende meninger i forhold til ledelsen. Gjorde du feil fikk du beskjed om det på en ålreit måte. Jeg veit jo at andre mener at de ble undertrykt, eller «forsvant» som personer i partiet, men jeg har altså den motsatte erfaring. Jeg fikk hjelp og støtte. Nå opplever jeg at folk jobber mye mer aleine, og jeg spør meg sjøl om hvordan vi skal få til sosialismen hvis ikke en gang partiet greier å jobbe kollektivt?

Ellers vil jeg si at vi må komme oss ut og trekke til oss folk. Jeg trur det er ressurser å hente, sjøl blant slitne 40-åringar. Ta mitt eget eksempel. Jeg oppsøkte partiet for å bli medlem igjen, men det var ikke bare lett. Jeg skreiv og ba om både «Bøllekurs» og medlemskap, men det tok sin tid før det ble oppfylt. Hvis det på noen måte er typisk når folk ønsker å bli medlem, må vi skjerpe oss.

- Konkrete saker du synes er viktige?

- Ja, for eksempel savner jeg hardere reaksjon på Bordell-saken. Men jeg går tilbake til at jeg ønsker meg et aktivistisk kommunistparti, og at det kollektive er viktig.

Grethe tenker seg om litt, og sier: Jeg tenker nok som jeg gjør ut fra at jeg er kvinne. Jeg er avhengig av å ha folk rundt meg.

BIRGER THURN-PAULSEN

Foto: OLA SÆTHER

Unge raddisser med lang fartstid

I seks år har Rød Ungdom i Oslo jobba med å organisere ungdomskoleelever. Ungdomskolelaget har eksistert siden 1985, og er fortsatt i aktivitet.

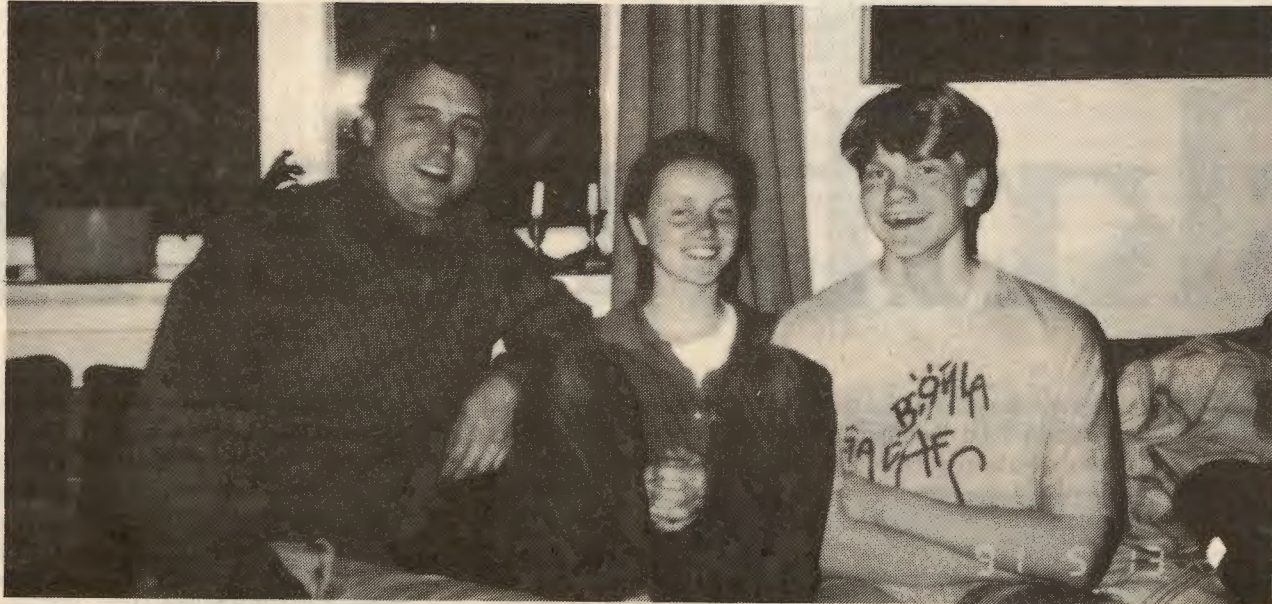
Ingolf Sundfør, Mette Marie Krebs og Magnus Bernhardsen i Oslo Rød Ungdom forteller gjerne om erfaringene fra dette arbeidet. Ingolf (28) har vært med i dette arbeidet siden starten, Mette Marie (17) har nettopp gått over i gymnaset, og Magnus (15) holder fortsatt skansene sammen med en del andre.

Bærestolpene i Oslo Rød Ungdom i dag er folk som starta sin løpebane i bevegelsen i ungdomskolelaget. Dette er folk som allerede har lang fartstid til tross for at de fortsatt er svært unge. Dette er framtidens ledere! I tillegg finner vi veldig mange av våre faste støttespillere blant de som en eller annen gang har vært innom ungdomskolelaget. I løpet av de seks åra som har gått har omkring 100 ungdommer vært innom laget - i tillegg har omlag 100-150 ungdommer deltatt på studiesirkler og/eller bøllekurs.

Marked for organisering

– Det hevdes at 90-åra er tida for spontane, saksrette aksjoner - opprøret går retning av direkte aksjon fra sak til sak, flat og uforpliktende struktur. De politiske organisasjonene er forrige generasjons metode – som parallelt med ideologienes sammenbrudd har utspilt sin rolle. Er det virkelig marked for å organisere ungdomskoleelever nå?

– Ja, fordi det viser seg at det er mulig å skape politisk bevegelse

Ingolf Sundfør, Mette Marie Krebs og Magnus Bernhardsen forteller om erfaringene fra Oslo Rød Ungdoms arbeid med organisering av ungdomskoleelever.

blant ungdomskole-elever. Ungdommen er opptatt av miljø, anti-rasisme, raseringa av skoleverket og mye annet. Rød Ungdom gir et tilbud til de mest radikale av denne ungdommen. Vi kan gi opprøret en retning, og samler jentekampen, den antiimperialistiske kampen, den antirasistiske kampen og så videre. Det er klart et marked for en konsekvent, radikal ungdomsorganisasjon, en organisasjon som er klart aktivistisk og som kan sette aksjonene inn i en større sammenheng. Og vi har analyser som gjør det mulig å forstå fanskapsen.

Studiesirkel nummer elleve

– Hvordan har dere rekruttert?
– Ved å være aktive og synlige i miljøet. Vi har kjørt studiesirkler hvert halvår siden laget blei starta. For tida går ruller og går den ellefte sirkelen! Vi har også lagt stor vekt på å jobbe aktivt i forhold til elevrådene og ellers være aktive lokalt.
– Hvordan holder dere aktiviteten ved like?

– Vi arrangerer hytteturer, stå-sammenkurs, bøllekurs, åpne møter, stands og graffitiaksjoner, for å nevne noe. Vi mobiliserer sjølsagt til løpeseddelutdeling i forbindelse med 1.mai og 8.mars, og vi har åpne møter hvor vi gjerne inviterer innledere omkring et tema det er interesse for. Det viser seg at det gjerne er internasjonale tema som tenner, for eksempel EF, Palestina og nå sist Nord-Irland.

Marxistisk teori

– Dere legger stor vekt på aktivisme. Hva slags plass har marxistisk teori?
– Vi har starta med noe vi kaller forbundskolen. Der studerer vi marxistisk teori. Rød Ungdom gjennomførte nylig et vellykka helgekurs om historisk materialisme. Og pinseleiren i år samla over 100 ungdommer - fler enn noen gang tidligere. Flertallet blant gruppelederne og leirledelsen besto nettopp av folk som er eller inntil nylig har vært med i ungdomskolelaget! Tema var blant an-

net verdenssituasjonen etter Golfkrigen, EF og korrupsjonen i Oslo kommune.

– Fortsetter mange som medlemmer i Rød Ungdom?

– Det blir jo alltid et visst frafall. Tendensen viser at i de periodene vi har godt organisatorisk grep og kan gi ungdommene et tilbud når de går over i videregående, blir også et flertall av dem med videre. Men vi har mista mange når dette arbeidet ikke har vært prioritert. I dag har vi forstått at vi trenger et særegent tilbud til foreksempel gymnasiastene. Men vi har mange verdifulle «støttetropper» blant dem som har deltatt på bøllekurs og Stå Sammen-kurs eller vært med på studiesirkler, men som syns at aktivitetskravet i Rød Ungdom blir for forpliktende for dem. De foretrekker heller å bli med på en leir eller en aksjon sammen med oss enn å melde seg inn i Sosialistisk Ungdom som ikke har aktivitetskrav i det hele tatt.

TOR OTTO TOLLEFSEN

Organiser ungdomskole-elevene!

– Vi har klart å organisere ungdomskoleelever politisk. Det må være mulig å gjøre dette andre steder i landet også, hevder Ingolf, Mette Marie og Magnus i Oslo Rød Ungdom.

Mette Marie, Magnus og Ingolf utfordrer AKPere rundt omkring i Norges land til å satse på dette arbeidet.

– Hva kan AKPere gjøre for å få innpass i slike ungdomsmiljøer?

– Først og fremst: Lytt til ungdommen i egne rekker. Vi har mye å bidra med. Ta utgangspunkt i det ungdom sjøl er opptatt av. En masse ungdom er engasjerte og mulig å mobilisere politisk.

– Jo jo, men hva konkret...?

– Lag stands og still dere utenfor skolene, ungdomskubbene eller der hvor ungdommen vanker. De biter ikke! Få tak i Rebell og selg eller del dem ut (Rød Ungdom sentralt har flere gamle nummer som kan deles ut gratis). Start studiesirkel!

– Og da er det vel gjort?

– Nei, men det er en begynnelse. Sett igang med bøllekurs for jentene eller stå-sammen-kurs for blanda

grupper. RU-sentralen har erfaringene og kan hjelpe til med organiseringen. Følg opp med graffiti-aksjoner, hytteturer med god plass til det sosiale, litt teoretiske diskusjoner og planlegging av nye aksjoner. Legg arbeid i det organisatoriske. Sørg for at de som blir for gamle får et annet tilbud som tilsvarer deres behov.

– Men når går det av seg sjøl?

– Noe vil gå seg til etterhvert som de unge blir sikre på seg sjøl og vil ta ansvar for lagsledelse og slikt, men da vokser de samtidig ut av ungdomskolen og trenger noe annet. Det må alltid være noen igjen av de eldre som har den organisatoriske og politiske erfaringen, for å få det til å gå rundt.

– Så dette er med andre ord en jobb som en aldri kan slutte med?

– Slutte med?!?

TOR OTTO TOLLEFSEN

Rød Ungdom oppfordrer AKPere til å lytte mer til ungdommen, og til ta utgangspunkt i det ungdom er opptatt av for å komme i kontakt med dem. (Foto: Klassekampen.)

AKP om EF-arbeidet

Den politiske hovedsaken i valgkampen og i arbeidet mot EF er nå:

Nei til EØS-avtalen, og folkeavstemning om EØS.

Nei til EF» skal ta sitt standpunkt på rådsmøte i juni. Det er viktig å diskutere kravene i lokalkomiteene av «Nei Til EF», og reise dem i klubber, foreninger, andre organisasjoner, og i avisinnlegg lokalt.

Det er nødvendig å sette seg inn i og gå mot planene om politisk og økonomisk union for å vise hva det er EØS-avtalen er mellomstasjon på vei til.

Landskonferanse for aktivister

Nei Til EF arrangerer landskonferanse for aktivister og interesserte fra hele landet i Oslo den 24.-25. august. Landsstyret i AKP vil understreke at det er viktig å mobilisere til og å delta på konferansen. En vellykket og stor konferanse vil styrke aktivistene og øke mulighetene for omfattende markeringer 25. september.

Ungdom

Landsstyret gjør oppmerksom på Rød Ungdoms (RU) konferanse om EF 31. august og 1. september. Distriktsstyrene i AKP bør arbeide for at ungdom i sine distrikt deltar på konferansen. Det er viktig at partimedlemmer legger stor vekt på å styrke og jobbe sammen med ungdom innenfor «Nei Til EF», drive ungdomssirkler osv.

AKP vil arrangere en konferanse i samarbeid med RU og NKS for partimedlemmer som skal jobbe med EF innretta på ungdom. Spørsmål om rekruttering til RU og NKS vil bl.a. bli diskutert. Innkalling sendes DSene.

Erfaringene med ungdom og arbeid mot EF vil bli arbeidet sammen til et studieopplegg for ungdom.

(Dette er utdrag fra AKPs landsstyre-vedtak om EF-arbeidet. Red.)

SPRÅKKYNDIG

INTERNASJONALIST!?

Internasjonalt utvalg (IU) trenger hjelp til oversettingsarbeid og til å følge med i og lage sammenfatninger fra div. utenlandske blader og tidsskrifter:

Du kan oversette materiale fra AKP fra norsk til engelsk, spansk og tysk. F.eks. Prinsippprogrammet vårt, div. uttalelser fra partiet osv. Det kan også gjelde motsatte veien; oversette artikler o.l. som skal publiseres i hefter/blader her i Norge. Du vil forplikte deg til å følge regelmessig med i en eller flere av de mange publikasjonene vi får fra kontakter verden rundt. Du gir oss rapporter, og får samtidig innblikk i ting du kan ønske å jobbe mer med sjøl.

Kunne du tenke deg å prøve noe av dette?

Foruten de tre språka nevnt ovenfor, trenger vi også folk med franskkunnskaper. Kontakt AKPs internasjonale utvalg v/Arnjløt Ask, Tlf: 02-38 42 50

Etter å ha tørka svetten, og konstatert at RV greide 112 lister, er det bare å brette opp skjorteermene igjen - valgkampen står for døra. De som i stor grad skal dra lasset er de som bekler de første plassene på listene i de enkelte kommuner. Opprør har kontaktet noen av dem for å få høre om kampmotet er der, og hva som blir hovedsakene i den kommende valgkampen.

AV KÅRE WANG.

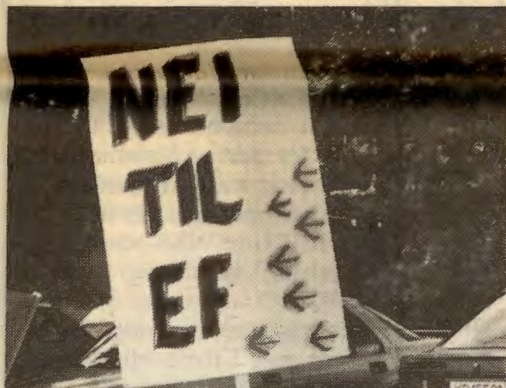
Et skritt nærmere

OPPLAND - Løten

- Det er viktig at det blir gitt tilbud om skoloring for listekandidater og valgaktivister, sier Anne Hals.

Det er første gang Anne Hals stiller på en så «sikker» plass. Lista toppes av tre kvinner som skal dra lasset sammen. En av hovedsakene vil bli EF/EØS og forholdet til lokalsamfunnet. Selv om dette er en reel RV-liste, ble det nødvendig å skaffe en del navn til slutt som var rekruttert på demokratigrunnlag.

På spørsmål om hvordan RV sentralt har fungert i tidligere valg, svarer Anne at en nok ikke alltid har vært like fornøyd utover i landet. Det hun ser på som viktigst foran denne

En av hovedsakene i valgkampen blir kampen mot EØS og EF, sier Anne Hals som topper RV-lista i Løten kommune i Oppland (Foto: Wenche Blomberg.)

valgkampen, er at det blir gitt tilbud om skoloring for listekandidater og valgaktivister. Oppsummeringen etter innspurten med å skaffe nok lister for å nå grensa på 110, er at dette nok har vært verdt prisen - men at det neppe går en gang til. Det er viktig at vi nå får organisert RV i de enkelte fylkene, og at en ikke risikerer at det går fire nye år før den enkelte kandidat igjen hører fra RV.

MØRE OG ROMSDAL - Ålesund

- Det er ikke tungt å stille opp en periode til når jeg vet at jeg har et sterkt kvinnekollektiv i ryggen, sier Bente Volder.

Bente Volder vil, dersom hun velges, komme inn i bystyret i Ålesund for tredje gang. Hun toppe lista, og er en av fem kvinner på de seks første plassene. Dette gir et sterkt kvinnekollektiv der flere fortsetter fra forrige periode. Det er ikke tungt å gå på en ny periode når en har folk rundt seg som jobber så godt, sier hun. Det viser seg imidlertid at vi har tjent på å oppsøke nye miljøer for å skaffe kandidater til årets liste. Det er et stort potensiale i fagforeninger, blant ungdom og pensjonister - det gjelder bare å nå dem. Vi

skal starte valgkampen nå, og det blir planlagt jobbing med stemmeverving, fordi det var bare såvidt vi greide å komme inn sist.

Bente Volder toppe RV-lista i Ålesund. (Foto: Ola Sæther.)

Ålesund er den eneste byen i Møre og Romsdal som ikke har fått redusert antallet bystyremedlemmer til valget. En av hovedårsakene til det var nok at RV sitt argument om at det er viktig for å beholde demokratiet ved å beholde muligheten til at de små partiene fortsatt skal være representert, slo gjennom. Bente sier at hun er optimist og tror på et godt valg, selv om det må jobbes hardt og godt for å sikre representasjonen. Gjennom valgkampen må vi lære folk å kreve noe av politikere, Presse dem til å fatte beslutninger som gagnar folk flest. Av viktige saker kan nevnes nedskjering av grunnskolen, Ålesund som kulturby, rasering av offentlig velferd og miljøspørsmål. Det har vært harde tak å skaffe så mange lister som vi hadde satt oss fore, og her i fylket greide vi jo bare de tre byene. Men det faktum at RV på landsbasis gjorde det så bra har vært en gedigen inspirasjon i oppaktet til valgkampen.

VESTFOLD - Larvik

- Vi må ikke overlata massene til borgerskapets vel-smurte propagandamaskin, sier Erik Ness.

Erik Ness mener at valgkamp først og fremst er kampen om hoder. Det ville være vanvidd å drive politisk arbeid hele året, og så overlata massene til borgerskapets vel-smurte propagandamaskin når den er som mest offensiv. Denne prioritering har jeg hatt siden første gang jeg var kandidat på en fylkesliste i 1973.

Et overordnet mål i RV-arbeidet er å knytte kontakter med og binde sammen de unge og oss som befinner oss i 40-åra. Vår revolusjonære holdning er felles. Vi er stolte over å vite at radikale og aktive ungdommer kjemper sammen med oss for å fremme RVs politikk i Larvik.

Miljø saker vil stå i sentrum for valgarbeidet. En av frontfigurene i byens handelsstand ønsker å bygge et nytt kjøpesenter i utkanten av byen, og den eneste bemerkningen fra

bygningrådet er at det må bli ordnede trafikkforhold rundt sentret og tilstrekkelig med parkeringsplasser. RVs krav «Tenke globalt - og handle lokalt» får i denne sammenheng dobbel betydning. Vår offensiv mot kjøpe-

Erik Ness toppe RV-lista i Larvik (Foto: Klassekampen.)

sentra kan vise hvem det er som bestemmer her i byen. Dette er også et glimrende lokalt bilde på hvilke type utvikling vi står overfor, og hvordan disse er med på å ødelegge jorda vår. RV er faktisk det eneste alternativet - sjøl om vi i dag er et lite parti.

SØR-TRØNDELAG

- Kanhende er landbruket viktigere enn industrien i distriktene, sier Peder Martin Lysestøl.

Peder Martin Lysestøl har aldri interessert seg for parlamentarisk arbeid, men stiller i år som topp-kandidat på RVs liste i Sør Trøndelag.

Peder Martin Lysestøl toppe RV-lista i Sør-Trøndelag. (Foto: Eli Skorpen.)

lag. Sjansene til å få plass i fylkestinget er gode, selv om antallet representanter er redusert fra 71 til 53. Ifølge en fersk meningsmåling ville RV fått to representanter med dagens størrelse på fylkestinget.

Viktige saker i årets valgkamp er utbyggingen på Haltenbanken, arbeidsløsheten, der Sør-Trøndelag ligger skremmende høyt, og landbrukets framtid i distriktet. Med den økonomiske politikken som drives i dag, ser det mørkt ut og det blir viktig å stå på samme side som de bøndene som strever med å få

endene til å møtes.

Landbruket er faktisk meget viktig for folk utenfor Oslo-området. Folk har et forhold til landsbygda, og dersom landbruket forsvinner - faller en viktig del av grunnlaget bort. Kan hende er landbruk viktigere enn industri i distriktene. Bak alle disse sakene ligger selvsagt EF-spørsmålet. Nedskjæringer i offentlig sektor er også en viktig sak her - som andre steder.

I EF-saken arbeider vi bra sammen med bl.a. Senterpartiet - og kanskje kan en vekke til live en rød/grønn allianse her.

For å sikre en god valgkamp, må vi nå mobilisere alle krefter - og at vi kan, det har arbeidet med listestilling vist. Det er en imponerende innsats av nye og gamle RV'ere. Nå må kreftene samles og politikk skapes, og bringes ut til velgerne. Spesielt har vi et ansvar til å trekke med «de nye RV-sympatisørene» vi er kommet i kontakt med. Parlamentarisk arbeid blir en ny erfaring, og det skal bli spennende.

FINNMARK

- Det viktigste i valgkampen er at vi må få igang en debatt på våre premisser, sier Kristin Risan fra lista i Finnmark.

Kristin Risan har liten erfaring fra valgkamp-arbeid for RV fra før. Men hun forsikrer at valgkamp blir det i Finnmark i år også. Det blir en del samarbeid mellom valgkampen for fylkeslista og i de kommunene der RV stiller liste. Hovedsakene er som de ofte har vært tidligere i fylket; fiskerispørsmål, samiske rettigheter - og noe som opptar henne spesielt, eierforholdene i Finnmark: «Er vi fortsatt styrt som en koloni?» toppe lista i Finnmark

Kristin Risan som toppe lista i Finnmark er spesielt opptatt av eierforholdene i Finnmark: Er vi fortsatt styrt som en koloni? spør hun. (Foto: Klassekampen.)

Kristin er stolt over lista, og tror at det er et riktig bilde at den toppes av en kvinne. Selv har hun også erfaring fra listearbeidet på Lillehammer, der hun studerer, og erfaringen er at kvinner lettere tør ta den utfordringen det er å stille som kandidat på lista. Menn er

målet

muligens mer karriere-orientert, og er redd at det kan være «belastende» å stå på en RV-liste. Det har vært mye mas å nå målsettingen for listestilling, men det gir inspirasjon for arbeidet videre i valgkampen. Selv om det nok til tider kan virke som et eneste sirkus - er det viktig at vi kommer fram med vår politikk. Og uten deltakelse i media ville vi blitt tiett i hjel.

Det aller viktigste i valgkampen er at vi kan få igang en politisk diskusjon på våre premisser. Vi har politikere som står for en annen holdning til folk og de krav som stilles, enn det de andre partiene har.

ROGALAND - Stavanger

Jeg forlot SV til fordel for RV fordi RV er det eneste revolusjonære alternativet i partifloraen, sier Svein Arne Tennesand.

Svein Arne Tennesand har før vært valgt inn i bystyret fra SV, men valgte denne gangen å si ja til forespørsel om å stille som 1. kandidat for RV. Dette var en av de listene som ikke var klar før i siste liten. Det største problemet var å få satt sammen de 10-15 første navnene. Da dette var i havn, var det i grunnen greit å få nok navn, forteller han. En erfaring de har hatt i Stavanger er at jo lenger en beveget seg bort fra tradisjonelle ml-miljøer, jo enklere var det å skaffe kandidater. Som AMGer har Svein Arne valgt å forlate SV til fordel for RV, og en av hovedårsakene er at RV er det eneste revolusjonære alternativet i

Svein Arne Tennesand som topper RV-lista i Stavanger mener at miljøkamp mot veiutbygging blir en av de viktigste sakene i valgkampen. (Foto: Klassekampen.)

partifloraen. Han mener at det ikke er sikkert at det smaker like mye som det koster å streve etter å nå målet på 110 lister. Denne gangen var det nødvendig, men i framtida bør en ta en diskusjon om hvor det er formålstjenelig å stille RV-lister og hvor en muligens bør vurdere samarbeid med andre. Arbeidet med lista har tatt det meste av kreftene til nå, og en er ikke kommet så langt når det gjelder å utforme lokalt program for RV i Stavanger, men miljø og vegutbygging er saker som peker seg ut. En har ferdig et lokalt valgmanifest og vil utdype en del av sakene nærmere. Når det gjelder spørsmål om kvinneprofil mener han at det er viktig, men en skal ikke glemme at det også er viktig å få fram de

som faktisk er dyktige uansett kjønn. Valgkamp skal det bli også i Stavanger - og vi skal gjøre vårt beste, loves det fra de kanter.

ØSTFOLD - Askim

- Bygg heller gang- og sykkelveier istedenfor motorveier, mener Anne Steinsland.

Anne Steinsland står både som 1. kandidat i Askim, og som 2. kandidat på fylkeslista. Det var strevsomt å få til lista i Askim, men resultatet er meget bra - med et stort innslag av industriarbeidere.

Det blir vel å dele seg mellom valgkamp i Askim og for fylkeslista, men sakene faller jo delvis sammen. Kampen for bevaring av arbeidsplassene gjelder ikke bare Viking, og RV kan skilte med at de var opphav til et vedtak i fylkestinget om å avsette et kampfond for arbeidere som er truet av bedriftsnedleggelse. Videre kjemper RV mot etableringen av Scan-link-prosjektet. Dette snikes inn ved at penger til utbygging tas over vedlikeholdsbudsjettene. På den måten får vi en veiutbygging som ikke blir gjenstand for en reel politisk diskusjon. En kunne heller brukt noen av pengene til bygging av gang- og sykkelveier og til investering i dobbelspor på jernbanen gjennom fylket. En hurtigtog-forbindelse til Europa er det beste alternativet når det gjelder transport.

Av miljø saker kan nevnes vår motstand mot utbygging av Halden-reaktoren, og skepsis til planene om vei i bro eller tunnel på tvers av Oslo-fjorden. Videre blir det nok ny kamp om å bevare de lokale sykehusene i fylket. Planene om et nytt, stort sykehus ligger der fortsatt.

Av ideer til tiltak i valgkampen nevnes at det blir gjort forsøk på å få igang valgmøter på arbeidsplassene ved siden av ordinære valgmøter og skolevalgtillstillinger.

I år har en også bestemt seg for å finne den ene stemmen RV får i Rømskog - da kan det vel passe med valgmøte i en telefonboks.

Selv om det har vært et slit å skaffe tilstrekkelig med navn til de listene vi stiller i Østfold, gleder Anne seg til valgkampen. Det er da det blir mulig å diskutere politikk med folk - og det er det viktigste med det parlamentariske arbeidet.

Kampen mot nedleggelse av arbeidsplasser blir viktig her i Askim. Og det gjelder Viking så vel som andre arbeidsplasser, sier Anne Steinsland (foran til høyre) som topper RV-lista i Askim (Foto: Ola Sæther)

Hjelp RV til en bra valgkamp...

...og reis hvor du vil!

RVs valgkamp 1990 skal finansieres gjennom lotteri. Gevinstene har en samlet verdi på kr.156.310. Det skal selges 60.000 lodd som koster kr 10 per stk. En frisk målsetning, men vi skal gjøre et bra valg og det forutsetter en god valgkampøkonomi.

Hovedgevinstene er:

Reise for to med selvvalgt reisemål verdi kr. 25.000

Reise for en med selvvalgt reisemål verdi kr.10.000

5 off-road sykler

5 ryggsekker

5 soveposer

4 telt

Dette er gevinster de fleste vil ha brukt for «i mer eller mindre grad».

Videre har vi 23 gevinster med forskjellige typer kunst, med arbeider som maleri, litografi, tresnitt, skulptur, keramikk, grafikk, linosnitt, akvareller, vevet teppe og serigrافي. Dette er flotte arbeider med kunstnere som spenner over et vidt felt f.eks. Kari Rolfsen, Bibbi Børresen, Per Kleiva, Arne Bendik Sjur.

Som trøstepremier har vi ca. 170 bokpakker/tegnaseriepakker fra Tronsmo bokhandel.

Målet på 60.000 solgte lodd skal i havn, da er mye av grunnlaget for en flott valgkamp lagt. Erfariger viser at lodd til RV er lette og selge, alt fra Fremskrittspartifolk til naboen kjøper lodd! Bruk fantasien, ta med lodd når du selger KK, selg på stranda, på RV-stands, på jobben osv.

RV-LOTTERI 1991

Loddene er klare!

Bestill på tlf. 02-38 42 50. Eller skriv til RV, Boks 211 Sentrum, 0103 OSLO 1 og merk konvolutten «loddansvarlig»

EF supermarked og supermakt

Anti-EF konferanse i Oslo fredag 30. august til 1. september.

TEMA: EF som politisk og militær union

Innledninger, diskusjoner, kultur og paneldebatter med ungdom fra hele Norge. Ønsker du mere informasjon? Ring Rød Ungdom på tlf: 02-377350

Ja,

Jeg melder meg på Rød Ungdoms EF-konferanse i Oslo:

Navn: .....

Adresse: .....

Postnummer: .....

Alder:.....Telefonnr:.....

Slippen sendes til:

Rød Ungdom, postboks 610, Sentrum, 0106 OSLO 1.

RØD UNGDOM

Mannen som mønster

Atle Hiller:

JEG SER mannsjåvinisme, ikke bare som tanker, men som sosial og politisk praksis. Sånn sett dekker det den praksisen som ikke går mot kvinneundertrykkinga. Det vil igjen si alt fra husslaveri til praksis på arbeidsplassen og brudd på likestillingsloven. Jeg vil også si at det omfatter passiv eller aktiv akseptering av kvinnens stilling. Jeg ser godt at dette binder oss til borgerskapet, som igjen baserer seg på familien som institusjon.

Mannsjåvinisme ikke bare tanker

Når vi stempler arbeideraristokratiet er det ikke en direkte paralell, men det er noe av det samme som skjer. Mannfolk har fordeler ved å alliere seg med klassefienden - kvinner får en mindre del av merverdien. Jeg synes det er et framskritt at Kjersti Ericsson kjørte fram dette i programdebatten. Men jeg veit at det finnes opprør mot det og uenighet om det.

- Hva mener du om familiespør-

målet og formuleringene rundt det?

- Det er litt mer uklart for meg. Jeg kan godt se familien som, historisk sett et hovedmiddel til å gjøre kvinner til ekstra-arbeidskraft. Men det er en del problemer i det. Folk har nå valgt familien, og blir vel kanskje fanga litt av sitt eget garn. Vi aksepterer jo familien som sosial og økonomisk enhet. Når det er sagt, så kan jeg også se at homofil og lesbisk kjærlighet bryter med dette, og at det er bra at det står der. I det

hele tatt er dette en viktig politisk og ideologisk debatt, og jeg synes det er helt fint at programmet spissformulerer ting, og provoserer litt. Jeg ble dradd inn i friske diskusjoner om disse sakene både før, under og etter landsmøtet, og det er jeg glad for. Men foreløpig står det klart for meg, eller jeg er mest politisk overbevist om det vi sier om mannsjåvinisme og allianse med klassefienden. **BTP**

Peder Martin Lysestøl:

FOR MIN DEL er jeg noe kritisk til deler av det nye programpunktet. Min hovedkritikk retter seg mot at spørsmålet om familien blir for statisk framstilt, og at den løsrives fra kapitalismen som system. Opp mot det at den er «kjerna i det systemet som opprettholder maktforholdet» vil jeg si det sånn at familien er en del av systemet, en satellitt i forhold til varemarkedet. Det er varemarkedet som har den avgjørende innflytelsen på familien. Markedet er hoveddrivkrafta også i utviklinga av familiens betingelser, og med det som utgangspunkt kan vi se store forandringer i familien ikke minst de siste hundre år. Programmet får ikke fram dette, etter mitt syn.

Siden den industrielle revolusjonen ser jeg tre faser i familiens utvikling: I den første industrielle fasen var familien i ferd med å oppløses.

Alle, små og store, måtte ut i arbeid, og arbeidskrafta ble fort og brutalt brukt opp. Reproduksjonskostnadene var små og familien ikke så viktig.

Den neste fasen kom med den andre teknologiske revolusjonen og storindustrien. Nå var det bruk for familier med store muligheter for reproduksjon. En måtte være hjemme for å styre dette, og ut fra systemet ble det naturligvis kvinnene.

På 70-tallet skjer det en ny endring. Til en viss grad overføres reproduksjonsoppgavene til det offentlige, bl. a. ved barnehager. Reproduksjonskostnadene går ned samtidig som familien, eller husholdningen opplever et betydelig økt forbrukspress, i retning av å bli et hovedmarked for konsumvarer. Det ble større behov for penger og inntektene måtte økes. Samtidig ble det økt utdanning, kvinnekampen kom - og kvinnene gikk ut i arbeid.

Dette er etter mitt syn viktige forandringer som er styrt av systemet, av markedet. Nå for tida skjer det

Familien - en del av systemet

nye ting igjen. Nå jages kvinnene tilbake til hjemmet på grunn av mindre behov for arbeidskraft - ikke på grunn av onde menn, for å si det sånn. Det er varemarkedet, og ikke familien som er årsak til kvinners stilling som ekstra-arbeidskraft.

Slik programmet uttrykker det nå, er det leit å tolke det som et krav om å avskaffe familien. Det tror jeg ikke det er grunnlag for, og det er heller ikke mulig. Det går ikke an å rive ut en del av systemet og lage et alternativ til familien. Jeg tror det vil oppstå alternativer. Familien vil fortsette å forandres, men det er ikke bestemt av oss. Det bestemmes av det kapitalistiske systemet. Jeg er helt enig i at det er menn som har hatt fordeler ved familieorganiseringa, for all del. Men på den andre sida er det et menneskelig behov for de tinga som familien gir av kjærlighet og omsorg.

Det er tosidig dette, men jeg kan ikke se at det er mulig å ta det ut av systemet og skape noe annet.

- Hva mener du om beskrivelsen av mannen som det undertrykkende kjønn?

- Jeg er litt skeptisk til å uttrykke det slik programmet gjør. Jeg tror jeg heller vil si det sånn at menn er vinnerkjønnet, men at vi spiller en undertrykkende rolle. Mange menn kjemper også mot dette, og det bør forresten også stå i programmet. Jeg har stor respekt for kvinnekampen og det kvinnene har utrettet, men jeg synes det er kommet litt feil avgårde i partiet nå. Mannen oppfattes og framstilles litt for mye som sjablong, synes jeg. Jeg mener det er viktig å få til allianse mellom kvinnebevegelsen og progressive menn. **BTP**

(Peder Martin holder forøvrig på med en bok som kommer på Universitetsforlaget neste vår. Temaet er: Husholdningens politiske økonomi.)

Forholdet mellom klasse og kjønn er en innfløkt sak som vi ikke har noen fullgod analyse av. Opprør presenterer her fire menn i AKP sitt syn på disse spørsmålene, med utgangspunkt i AKPs program-formuleringer. Kvinnene på denne sida belyser problemene rundt partiets utvikling, med kvinnebriller. Vi håper med dette å føye nye sider til debatten.

Utfordringer i 90-åra

NÅR VI DISKUTERER åssen parti vi trenger i framtida, kan vi ikke gjøre det uavhengig av utviklinga i Norge og verden forøvrig. Derfor må vi se hvilke utfordringer vi vil møte i 90-åra. Øko-krisa vil komme med større tyngde, og med det folks krav om at noe blir gjort. Her må vi utvikle svar som er noe anna enn sosialdemokratiske drømmerier. Vi kan ikke fortsette å late som om vi har en god politikk når det gjelder miljøspørsmål, for det har vi ikke. For å utvikle noe rundt dette spørsmålet må vi trække mange på tærne, også folk som tilhører arbeiderklassen. Vi må diskutere hva vi mener om energipolitikk, vekstbegrep, forbruk, osv. Det er uansvarlig å fortsette å tru at miljøkrisa ikke gjelder hver enkelt forbruk. Vi må finne ut hva det betyr f. eks. i forbindelse med lønnskav, kraftkrevende industri, samferdsel, bosetting. Hvis vi klarer å utarbeide en politikk som forener det som våre teoretikere har utarbeida med den nye viten vi har nå, vil vi kunne bety noe innafor miljøbevegelsen.

Det vil komme et nytt ungdomsopprør i 90-åra. Dette vil i stor grad ha tilknytning til miljøspørsmål, men vil gå mye lengre. Ungdommen vil kreve svar på hva vi kan gjøre for å slåss mot kapitalismen, en kapitalisme som både utplyndrer den tredje verden og som ødelegger jorda. Gir vi ungdommen teori, eller blir vi som SV som sier til SUere at de ikke må begynne å lese Marx og Lenin for det er for vanskelig for dem. Vi må forklare imperialismen på en måte som gjør at ungdommen forstår sammenhengen mellom kampen mot norsk EF-medlemskap og det som skjedde i Gulfen. Hvis ungdommen ikke kommer til oss, er det ikke ungdommen det er noe i veien med, men politikken vår.

Utviklinga i kapitalismen fører til at vi får en varig høy arbeidsledighet. Kan vi finne nye måter for å organisere arbeidsledige? Vi vil få ei gruppe unge arbeidsledige som aldri har vært innafor arbeidsmarkedet. Hva kan vi tilby dem?

Kvinnene er i ferd med å bli sparka tilbake til kjøkenbenken. Særlig for kvinner gjøres arbeidsledighet til et personlig spørsmål. Hva har vi lært av kvinneopprøret i AKP, og hva kan vi utvikle videre fra det?

EF-kampen er ikke bare et spørsmål om norsk medlemskap eller ikke. Vi må forholde oss til EF enten vi er medlem eller ikke. Sjø om vi klarer å bli stående utafør EF, vil vi ha en voksende imperialistisk blokk rett utafør stuedøra.

Vi vil møte mange fler utfordringer enn dette, men med disse som utgangspunkt kan vi se konturene av hva slags politikk vi må utvikle. Vi må spørre oss sjøl om hva som er grunnen til at vi ikke klarer å drive en kamp mot konjunktorene som det er mulig å vinne. For å finne ut det er det nødvendig med studier av kapitalismen, og spesielt forstå hva det betyr at kapitalisme og imperialismen henger sammen. Hvis vi skal ha en framtid som parti må vi avgjøre om vi ønsker å være et parti som er et talerør for opposisjonen, eller om vi

bevisst skal gå inn for å forandre folks tanker, og med det være ei kraft for å forandre verden. For meg er det det siste alternativet som er det eneste rette. Hvis vi ikke gjør noe anna enn å prøve og være et talerør for opposisjonen, vil vi fort miste kontakten med det som er den virkelige opposisjonen.

Det sies at vi må

lære av kvinneopprøret. Gjennom dette har vi kommet fram til en måte å løse motsigelser på som ikke er prega av stemping av folks meninger og av harde slag. Men kvinneopprøret ga oss mer enn dette. Teorien om å jobbe på tvers er noe som blei

utvikla bl.a. gjennom kravet om 6-timers dagen og kvinnenes tariffaksjon. Skal vi ha noen mulighet for å vinne fram med f.e. miljøkampen, er det viktig at vi bygger på disse erfaringene og organiserer miljøaktivister, bønder og arbeidsfolk sammen.

I AKP har vi vært redde for å ta opp diskusjo ner der vi er uenige. Ikke teoretisk uenighet, men motsigelser som går på konkret politikk. Derfor går det an å være både for og mot f.eks. gasskraftverk innafor AKP. Jeg mener ikke at vi må være enige om alt, men noen ting er viktigere enn andre. Vi er mange i partiet som gjerne vil utvikle et nytt parti innafor det vi har i dag. Sjø om jeg lei av å ta stilling til det de mest taleføre mener hele tida. Jeg ønsker at vi sammen kan utvikle en politikk som brer det nye i seg. Vi må ta vare på vyene om et anna samfunn, samtidig som vi blir flinkere til å forstå hvordan fienden - kapitalismen fungerer.

SOLVEIG AAMDAL

Hva slags parti

Hva slags partidebatt vi får og hvordan den kommer til å diskuteres i partiet kommer til å avgjøre AKP's framtid i løpet av det neste året.

Jeg ønsker meg en diskusjon som går mye lengre enn den vi fikk foran landsmøtet ifjor, og som setter andre spørsmål på dagsorden enn spørsmålet om sammenslåing / ikke sammenslåing. En diskusjon som sprenger de snevre rammene for framtidens parti som et valg mellom det "røde, brede massepartiet" eller

"det gamle ml-partiet fra 70-åra." Grunnlaget for sammenslåingsdebatten har bl.a vært et ønske om å ta et oppgjør med den kommunistiske tradisjonen AKP har vært en del av. Vi trenger helt sikkert en sånn diskusjon. Men AKP er også et produkt av den norske sosialdemokratiske tradisjonen. AKP er ikke det revolusjonære partiet jeg ønsker meg. Jeg ønsker meg et mer revolusjonært AKP, mindre prega av det sosialdemokratiske synet på folk. Vi sliter med en konservativ og stivna

partikultur som både undertrykker og hindrer partiet i å utvikle seg. En partikultur som ikke evner å utvikle og ta ibruk folks ressurser og erfaringer. Det er et hav av krefter og kamplyst rundt oss både i og utafør partiet som AKP ikke er istand til å utløse.

Denne partikulturen er vi sjøl med på å gjenskape daglig, og en bør ikke gå 50 år tilbake til Stalintida for å finne den igjen. Den er høyst levende i det samfunnet vi er en del

Arbeidernes Kommisparti (marxist-leninistene) var «det virkelige parti» til de mest aktivistiske og systemkritiske ungdomsopprørerne fra slutten av 60- og begynnelsen av 70-tallet. Partiet fortjener å bli husket for evnen til å gå mot strømmen - og til å sette ting i bevegelse. Men allerede i utgangspunktet var ml-bevegelsens styrke nært forbundet med dens grunnleggende svakhet: Den langvarige sjøloppofrelsen og aktivismen var bare mulig fordi vi bygget på en ideologisk tro på at vi hadde rett og var på parti med historia. Denne ideologien var en organiserende kraft, som gjorde at bevegelsen ikke døde sammen med ungdoms- og studentopprøret. Men i den marxist-leninistiske ideologien og den marxist-leninistiske tradisjonen, lå også intoleransen overfor andre marxistiske eller samfunnskritiske retninger, og støtta til de byråkratiske diktaturene som «Peking» hadde godkjent som «sosialistiske». Utviklinga i disse landa tvang oss, sammen med våre egne politiske erfaringer, gradvis til sannhetens erkjennelse: Etter 4-5 års indre kamp gjorde AKP endelig opp med ettparti-sosialismen i 1984. Utover på 80-tallet utvikla partiet en kvinnepolitisk teori, som forutsatte en levende marxistisk analysemetode - og som står i motstrid til en rekke gamle ml-dogmer. På det siste landsmøtet brøyt partiet programatisk med restene av stalinismen - og dermed med den marxist-leninistiske ideologien, som var «innstifta» av Stalin.

Ny erkjennelse

Det ser imidlertid ikke ut som ny erkjennelse i AKP greier å feste seg skikkelig i partisjelen: Arbeidermaktssosialismen blei aldri en viktig del av Partiets utadvendte profil. Kvinneopprøret i partiet er dels på defensiven, dels i ei bakevje. Oppgjøret med Stalinperioden på det siste landsmøtet, blir angrepet fra en tidligere partiformann med advarsler mot å gjøre partiet til et historisk institutt. Sjøl sto han i spissen for et partiprojekt som gjorde statsideologien fra land med nær tsaristisk eller føydal fortid, til ledetråd i det seinkapitalistiske Norge.

AKP har grodd røtter gjennom den praktiske kampen. Samtidig har mange av medlemmene hatt en vilje til sjølerkjennelse og ideologisk oppgjør «på marxismens grunn». Derfor unngikk partiet det raske sammenbruddet, som blei skjebnen til mange av søsterpartiene. Disse viktige kvalitetene har imidlertid ikke kunnet forhindre at mer enn 10 års organisatorisk tilbakegang har skutt ytterligere fart etter opprøra i Øst-Europa.

Kapitalismens styrke er hovedårsaken til de revolusjonæres svakhet i vår del av verden. De to viktigste «indre» årsakene til AKPs problemer er:

1) *AKP som et generasjonsfenomen - til dels prega av folk på vei oppover i samfunnet.*

2) *Vanskeligheten med å bygge opp en ny revolusjonær teori og identitet etter sammenbruddet for marxismen-leninismen.*

Ungdom

Nøkernt sett er det grunn til å anta at antallet «frafalne» i min generasjon av revolusjonære vil fortsette å øke. Gjennom prosjekter som «Nye Klassekampen» og «Medlemsorganisasjonen RV» trur jeg det er mulig at flere vil fortsette å gjøre nyttig arbeid. Viktigere er det imidlertid å rette inn arbeidet på det merkbare venstreoppsvinget blant ungdommen. Forstått med måte - vil jeg si det så sterkt som at *det viktigste i alt revolusjonært arbeid i Norge nå, er å forene det beste i AKP-generasjonens erfaringer med den mest bevisste og aktivistiske delen av denne ungdommen.* Miljøbevisstheten er det viktigste grunnlaget for «revolusjonering» blant denne ungdommen. Den økende arbeidermisnøyen med Arbeiderpartiet kan også gi en mulighet for større oppslutning om et revolusjonært alternativ, men neppe om det AKP vi kjenner i dag.

Problemet med en ny revolusjonær identitet har både ei «uttrykksside» (dvs. at det er et spørsmål om hvordan vi oppfattes) - og ei «innholdsside» (dvs. at det er et spørsmål om det reelle innholdet i teorien og politikken).

Øst-Europa

Mange har følt det urettferdig at vi som alltid har stått i fremste rekke i kampen mot den

Det viktigste i alt revolusjonært arbeid i Norge nå, er å forene det beste i AKP-generasjonens erfaringer med den mest bevisste og aktivistiske delen av radikal ungdom, skriver Jørn Magdahl i denne artikkelen.

AKP - over og ut?

sovjetiske imperialismen har blitt ramma av opprøra i Øst-Europa. Dette er navnt. Opprøra var retta mot det ytre Sovjetimperiet som var bygd opp under Stalin, mot den stalinistiske samfunnsmodellen som var eksportert til disse landa, og mot marxismen-leninismen som statsideologien til den herskende klassen under dette systemet. I en verden hvor alle marxist-leninistiske regimer har endt opp med nye herskerklasser, og hvor det ikke lenger fins sosialistiske land, gir det ikke lenger mening å slåss om betegnelsen «de egentlige kommunistene». Inntil første verdenskrig kalte Lenins bolsjeviker seg sosialdemokrater. Etter at de sosialdemokratiske partiene hadde slåss på sine egne borgerskaps side under den 1. verdenskrig, tok de kommunistnavnet. Det vitner ikke om mye «leninistisk manøvreringsevne» når mange ser på kommunistnavnet på partiet som en prinsippsak. Det vil for alltid knytte oss til en tradisjon som vi ikke lenger identifiserer oss med (mens f.eks. RV-navnet knytter oss til noe av det beste vi har stått for i norsk politikk). Dette forsterkes av AKPs ekstreme preg av å være et «internt parti».

Det viktigste er likevel innholdet. Bevisst teoretisk innsikt må erstatte ideologisk tro.

– Mange medlemmer har en følelse av at løpet allerede er kjørt for AKP som ei samla og landsomfattende revolusjonær kraft, skriver Jørn Magdahl i denne artikkelen om situasjonen og mulighetene for den revolusjonære bevegelsen i Norge.

Teorien må være en sammensmelting av det i marxistisk teori som står seg etter en kritisk gjennomgang, elementer fra feministisk og økologisk tenkning - og ikke minst utvikling av teori gjennom bearbeiding av erfaringer gjennom kampen. Dette er et langvarig partibyggingsprosjekt hvor ingen har fått utlevert fasiten på forhånd.

Lenins partiteori

Fra visse hold i AKP blåses det i luren til forsvaret av det leninistiske partiet «bygd på kvalitet». Sjøl støtter jeg fortsatt viktige elementer i Lenins partiteori (ikke Stalins forvrengninger). Det trengs en revolusjonær teori, det trengs et parti som evner å gå i spissen, som jobber langsiktig - og som opptrer mer eller mindre enhetlig i avgjørende historiske situasjoner.

Lenins partiteori er imidlertid ikke en formel-samling som gjelder uansett tid og rom. (I boka «Leninismen og parti-demokratiet» påviser Per Lorentzen hvordan Lenins partioppfatning endra seg under marsjen.)

Det er et hån mot Lenins partiteori å hevde at et (m-l) eller et «rest-AKP» «som har rensa seg», eller for den saks skyld et IS, skulle kunne fylle rollen som et parti av Lenins type. Små Oslo-dominerte grupper har ikke de røttene i arbeiderklassen og i de virkelige bevegelsene som er nødvendig for å utvikle en revolusjonær strategi og taktikk for denne klassen - og disse bevegelsene. De vil forbli sekter. «Rest-AKP-prosjektet» blir enda mindre troverdig hvis dette skal være en sammenslutning av dem som har vært mest konservative i oppgjøret med ettparti-sosialismen, med Stalin osv.

Omgruppering

Mot sekterismen vil jeg sette et omgrupperingsperspektiv. (Begrepet er lånt fra Arbeidermaktgruppa). Ikke noen enkeltorganisasjon eller noe enkeltmiljø (i AKP er det på mange måter flere «partier» i Partiet) kan i dag gjøre krav på å være «DET REVOLUSJONÆRE PARTIET», som kan «vise veien» til et samfunn bygd på arbeider- og miljømakt. Derfor nytter det heller ikke for noen organisasjon eller noe miljø å vinne hegemoni til venstre for SV gjennom harde slag mot sine nærmeste venner utad, og administrative metoder innad. Ulike revolusjonære miljø eller organisasjoner må samarbeide om det vi har felles - og bruke overbevisningsmetoder der

hvor vi skiller oss. Gjennom en langvarig prosess er det da mulig å skape et revolusjonært parti som er noe mer enn en sjølutnevnt ledelse for folkets kamp.

To veier

I den konkrete situasjonen i Norge ser jeg to mulige veier å gå ut fra dette omgrupperingsperspektivet.

Den ene er «Overreinmodellen»: AKPRV, AMG osv. går inn i en bevisst prosess med å bygge opp et nytt revolusjonært parti. En fornuftig utlegning av dette ville være å lage et reelt skille mellom to typer medlemskap - mellom dem som vil bruke mye tid og krefter, betale høy kontingent osv. - og de mange som kan tenke seg et medlemskap som verken er mer eller mindre forpliktende enn det å være medlem i «vanlige» norske partier.

Haka ved dette opplegget er at den konservative fløya i AKP vil kjempe til døden for å forhindre at partiet går inn på det. Dette vil isåfall skjerpe alle motsetninger og lage bikkeslagsmål, som vil få enda flere folk til å gi opp.

Jeg oppfatter at «Overreinmodellen» bare er mulig om den får et sikkert flertall bak seg i AKP. Om dette ikke går, kan det være riktig å bygge videre på «Nye RV» som, slik som Torstein Dahle slo fast i et debattinnlegg i Klassekampen, vil ha mange trekk av å være et parti i vanlig norsk språkbruk. Innafor medlemsorganisasjonen RV kan de ulike tendensene samarbeide om å utvikle det venstrealternativet til SV som allerede i dag har en del oppslutning - og samtidig ta friske debatter om det vi er uenige om.

Frivillig separasjon

Innafor en sånn modell kan det være mest fornuftig at enkelte av «partiene» i AKP frivillig separeres, altså at det ikke for enhver pris er noe mål å holde det nåværende AKP sammen innafor RV. På det stadiet vi er nå trur jeg ikke det bør være noen skade med flere tyngdepunkt eller «sentra» i den revolusjonære bevegelsen. Tvert om vil det være sunnest om «rest-AKP» ikke får en for dominerende stilling i medlemsorganisasjonen RV. Med dette har jeg også sagt at min egen plass i dette bildet ikke nødvendigvis er innafor AKP.

Her er det imidlertid et problem at skillelinjene går på kryss og tvers av de fløyene som vokste fram i partimodell- og organisasjonsdebatten før landsmøtet. En viktig del av AKP-debatten etter landsmøtet må derfor være å bruke tid til å klargjøre hva de viktigste motsetningene består i. Jeg mener denne «modellen» har mange åpenbare fordeler: Den kan bli ganske slagkraftig, den har ikke noen mur mot folk fra nye generasjoner og miljøer, den kan gi rom for reell debatt og den kan bli et tilbud både for aktivister og støttespillere. Det kan ikke garanteres på forhånd at modellen vil bety «ny giv» - og ikke aktiv dødshjelp. Alternativet er imidlertid den visse «NKP-skjebne».

Kiv

Det er en fare for at RV kan bli en oppsamlingsarena for kiv mellom tradisjonelle venstregrupper som hver for seg er i krise. Det er lite framtid i dette om vi ikke greier å forene oss med nyradikaliserede miljøer. «Modellen» forutsetter også at de gruppene som deltar er så modne at de tar vare på grunnlaget for samarbeid.

Et trekk ved situasjonen i AKP i dag er tendensen til arbeideropposisjon. I utgangspunktet er dette veldig positivt, men igjen er det spørsmål om å klargjøre plattformen sin. Den modellen som er skissert her er f.eks. en annen enn en «arbetarlista» (jfr. Sverige) eller et nytt venstresosialdemokratisk parti, om noen skulle ønske noe sånt.

Forholdet mellom arbeiderklassen og de progressive bevegelsene er et vanskelig punkt i en revolusjonær strategi nær årtusenskiftet. Jeg har ingen tru på berettigelsen av nye arbeiderpartier uten kvinneperspektiv - eller uten en «ekstrem» miljøpolitikk. På den annen side fins det eksempler på hvilken kraft det kan ligge i at nettopp arbeiderorganisasjoner tar opp i seg perspektiver fra kvinne- og miljøbevegelsen.

JØRN MAGDAHL

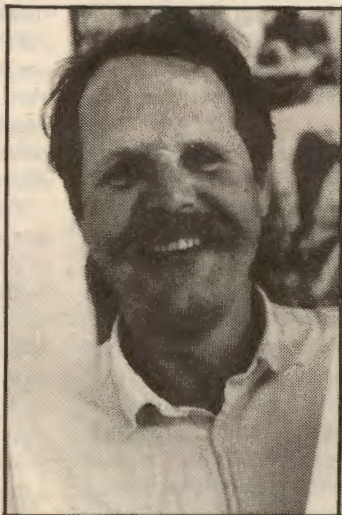

RØD ROSE

RV-aktivistene.

Ingen tvil. RV må få ros(e) og gratulasjon for å ha kommet i mål med nok lister til å bli landsdekkende - etter NRK-standard. RV-aktivister, med RV-leder Aksel Nærstad i spissen har utført en innspurt det står respekt av. Denne rosa er kollektivt til alle disse. Vi har nevnt RV-lederen, men forøvrig vil et hvert forsøk på navneoppopp av de som har gjort en stor innsats slå urettferdig

ut. Dette er en seier for RV, der mange har gjort mye, og et viktig og godt grunnlag er lagt foran valgkampen. Mange lister har en spennende bredde - nye kontakter og allianser kan være under utvikling.

Så nå er det bare valgkampen igjen! Men det blir nok kanskje ikke bare en dans på roser? Her har dere iverfall en rose til å begynne med. Opprør ønsker lykke til!

EØS og seksuallivet

Kjære Gyda Glup.

Kommer EØS til å innvirke på mitt seksualliv?

Hilsen sjenert, nygift proletar i kraftkrevende industri.

Kjære sjenert, nygift proletar. Dette spørsmålet kan besvares fra ulike vinkler. Uansett blir svaret ja.

Innfallsvinkel I: Vitsen med EØS er å gjøre EFTA-landa til en del av EFs indre marked, som bygger på kapitalens fire «friheter»: Fri flyt av kapital, varer, arbeidskraft, tjenester. Elektrisk kraft er som du veit en vare. Når den skal «flyte fritt» i EF/EØS-området, blir det svært vanskelig, for ikke å si umulig, for Norge å opprettholde de lave strømprisene til vår kraftkrevende industri. For deg kan resultatet fort bli arbeidsløshet. Da har du to muligheter:

a) Å la arbeidskrafta di «flyte fritt» i jakt på jobb et annet sted. Det betyr sannsynligvis at du må flytte fra kona di. Sengekos må begrenses til ferier.

b) Du kan prøve å klare deg som beste du kan på hjemstedet, sammen med kona. Siden dere har lite penger og strømprisen er høy, må dere tilbringe store deler av vinteren under dyna for å holde varmen. Midlertidig kan dette føre til et mer aktivt seksualliv. Men etterhvert vil sex bli forbundet med pengened, trøbbel og kjedsomhet hos dere begge, en typisk underskuddsaktivitet.

Innfallsvinkel II: Gjennom en EØS-avtale vil Norge komme i samme forhold til EF som kvinnen til mannen i vårt samfunn. Vi må anta et dette vil ha en hemmende effekt på seksuallivet til hele den norske nasjon. La meg forklare:

I vårt samfunn er kvinner og menn juridisk likestilte som sjølstendige personer. Kvinnen er ikke formelt underordna

Skrudd mann?

MENN HØRER til det undertrykkende kjønn, og er dermed på smørsida av kjerna (familien) i det systemet som opprettholder maktforholdet og arbeidsdelinga mellom kjønnene. Omtrent slik står det i det nye partiprogrammet.

Undertrykkende kjønn. Mannsrolle. Jeg smaker på begrepet mannsrolle. Det undertrykkende kjønn! Den undertrykkende rollen! Sier disse begrepene det samme? Eller smaker rollebegrepet litt mye av noe vi kan velge oss inn eller ut av?

Ta voldtektsdebatten! Menn er mer nyanserte vesener enn det som kom til uttrykk i den påstanden som starta debatten. Men kom ikke den av sporet fordi så mange menn ropte: *Jeg er ingen voldtektsforbryter.* Det er jo godt at mange kan si det, men har vi dermed fridd oss fra problemet? At kvinner stadig er i faresonen, og at det faktisk er farligere for dem å ferdes blant familiære menn, menn de kjenner, enn å gå aleine hjem om kvelden. Dette er mer enn et individuelt spørsmål for den enkelte mann. Det er det kjønnnet vi tilhører som utfører udådene.

Hennes & Mauritz hadde i vinter en ganske påtrengende og omtalt reklamekampanje. En pen ung dame som viste undertøy samme hvor du snudde deg i byen. Det er nå det, men når H&M opplever et visst rush av menn som vil vite hvem hun er og hvor hun kan treffes - da må en begynne å lure.

Menn sosialiseres, læres opp til å erobre verden, til å herske, beherske. I det daglige, i atferd og uttrykk, er det påfallende hvor vanlig det er å se på kvinner som offer: Menn kan egentlig få hvem de vil. Det kommer an på innsatsen og prisen.

Tilbake til problemet. Uansett hvor langt den enkelte mann kommer i å fri seg fra posisjonen som undertrykkende mann - så har vi ikke dermed befridd oss fra posisjonen som undertrykkende kjønn.

Var det ikke i forbindelse med England/Irland at Lenin sa at arbeiderklassen i et land aldri kan bli helt fri, hvis den ikke kjemper mot og frir seg fra undertrykkinga av andre. Jeg har aldri hørt noen som er uenig i det. Programmet vårt sier: Menn må kjempe mot sin egen posisjon som undertrykkende kjønn for å fri seg sjøl fra posisjonen som undertrykt klasse. Da kan vi vel være enige om det også? Som kommunister kjemper vi for et nytt samfunn, et nytt menn-

mannen. Reelt er hun likevel underordna. Men det må se ut som hun underordner seg av egen fri vilje. Kvinneforskeren Hanne Haavind har uttrykt det slik:

«En moderne kvinne kan gjøre alt, men bare så lenge hun gjør det underordnet i forhold til de menn hun har med å gjøre. Sjansene for at hun bekrefte positivt som kvinnelig, er størst om hun selv bidrar til at denne relative underordningen fremstår som noe annet enn underordning. Hun har ansvaret for å oppleve og fremstille det som villet og etterstrebet i overensstemmelse med hennes personlige egenskaper. Derved vil hans overordning ikke fremstå som illegitim dominanse, men som de egenskaper ved hans person som hun setter særlig pris på.»

La oss så gå til en redegjø-

relse fra Utenriksdepartementets rettsavdeling om EØS-avtalen. Der sies det:

«En god del av EFs regelverk består av såkalte forordninger. Kjennetegnet ved disse er at de er umiddelbart anvendelige overfor borgere og foretak i medlemslandene uten nasjonal implementering /...../ Ettersom EØS-samarbeidet ikke skal innebære overgivelse av lovgivningsmyndighet til et felles organ, må Norge implementere også forordninger gjennom nasjonale lovvedtak eller forskrifter. Men for å bevare den rettslige homogenitet i hele EØS, har vi akseptert å innarbeide EØS-bestemmelser som gjenspeiler EF-forordningene i nasjonal lovgivning i samsvar med forordningenes nøyaktige ordlyd.»

Hva betyr dette? Jo: Siden

neske - et helt menneske!

Dette er vanskelige saker samme hvilken side vi befinner oss på. Da er det ikke mye oppmuntrende det som kvinneforsker Hanne Haavind kaster fram som tese, eller observasjon: Kvinner kan gjøre alt menn gjør - bare de gjør det relativt underordnet menn. Undertrykkinga har fått et mer komplisert mønster, til dels vanskeligere å få øye på. Kvinne-kampen har sprengt noen grenser men ikke rokket ved menns makt.

Bakside-skrubenten i forrige nummer sa: «Ikke ett initiativ har kommet fra oss.» Kan det være sånn at det å vente initiativ er å legge lista for høyt? Må vi nøye oss med å legge den på nivået: Slutt å stritte så fryktelig i mot? Kanskje vi må ha «Slutt å stritte mot» kurs.

Brødre, kamerater! Det er farlig langt igjen, og vi må bare innrømme at vi har dårlig fart.

BIRGER THURN-PAULSEN

PS. Les «Kvinne ved tidens rand» M. Piercy - bra for visjonene. Kvinnejournalen - bra blad, også for menn. Også trenger de abonnenter - NÅ!

EØS-avtale er noe annet enn EF-medlemskap, vil Norge formelt ikke avgi sin sjølstendighet til EFs organer. Vi er derfor ikke formelt underlagt EFs forordninger. Men siden vi likevel må følge dem, «velger» vi å innarbeide dem ordrett i vårt eget lovverk. Kvinnen er «fri» og «sjølstendig», men «velger» å underordne seg mannen. Norge med EØS-avtale er «fritt» og «sjølstendig» i forhold til EF, men «velger» å vedta EFs forordninger ordrett som sine egne lover.

Sjenert, nygift proletar gjør rett i å komme med spørsmålet sitt til Gyda Glup i Opprør i stedet for til Elsa Almås i Dagbladet. Dagliglivets hendelser og bekymringer må forstås i et større perspektiv. Uten teori blir praksis blind. Derfor vil vi anbefale følgende litteratur til fordypping:

EØS - bakveien inn i EF? Hefte fra De Facto, 1991. Her får du konkret innføring i de spørsmåla EØS dreier seg om. (Sitatet fra UD står på side 43)

Studiebok i politisk økonomi - kapitalismen av Jon Ivar Elstad og Harald Minken. Utgitt av studieutvalget i AKP, 1986. Her får du en innføring i grunntrekka i kapitalismen, og altså grunnlaget for det indre marked og «de fire frihetene».

Søstre, Kamerater! av Kjersti Ericsson, 1987. Om kvinnes stilling under kapitalismen (sitatet fra Hanne Haavind står på side 81)

GYDA GLUP.

OPPRØR

Boks 211, Sentrum, 0103 Oslo 1
Kontoradresse: Gøteborggt. 8, 0556 Oslo 5
Telefon: 02-38 42 50